

Szentháromság ünnepe után 5. vasárnap

► 1Pt 3,8–15(16–17)

Áldás – örökség

Az ünnep jellege

A Szentháromság ünnepét követő vasárnapokon a Mindenható szüntelen felénk hangzó hívása és Megváltónk követése, az ő nyomdokai-ban való járás kerül előtérbe. Hogyan is élhetjük meg Krisztushoz való tartozásunkat a jelenvaló világban? Hogyan válhat láthatóvá feltámadásának ereje az életünkben? Fontos kérdése ez mindenkinek, aki találkozott az élő és feltámadott Úrral, és nem pusztán fülével, de szívével is meghallotta követésére hívó szavát. Péter levele olyan gyülekezeteknek szól, ahol szintén kérdés, mi legyen a magatartásuk a pogányok között. Aktuális az apostoli útmutatás jelen korunkban is, amikor a jó és a rossz közötti különbség egyre jobban elmosódni látszik, értékeink relatívvá válnak, egyre nehezebb tájékozódni Isten ígéjének világos, egyértelmű útmutatása nélkül. Az ünnep evangéliumi ígéjében (Lk 5,1–11) nem is igazán a halak sokasága az igazi csoda a halászatra teljesen alkalmatlan időben, hanem a Jézus jelenlétében igazi önismeretre jutó Péter és az őt mégis emberhalászatra hívó szó. Az ősatyák koráig, Ábrahám elhívásáig vezet vissza bennünket a vasárnap őszövétségi ígéje (1Móz 12,1–4a), aki válaszul elindul, nem tudva, hová megy, s lesz a hit példájává számunkra. Azon a vasárnapon, amikor alapigénk a szószerkekre kerül, már a hosz-

szabb tanév is befejeződik, változik a gyülekezet összetétele, de az üzenet és az, aki ránk bízta annak továbbadását, nem változik: ő ugyanaz az Úr, „*akiben nincs változás, sem fénynek és árnyéknak váltakozása*”.

Amit a textusról tudni kell

Péter levele tipikus pasztorális levél, amelynek célja, hogy a keresztényeket bátorítsa és kitartásra buzdítsa a Mester követésében a pogány világban. Jézus főpapi imádságára gondolhatunk: „*Nem azt kérem, hogy vedd ki őket a világból, hanem hogy őrizd meg őket a gonosztól. Nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való.*” (Jn 17,15–16) Egyúttal emlékezteti a levél címzettjeit, hogy Isten választotta ki őket a Krisztusban való gazdag életre.

Az apostol által felsorolt ételszabályok arra figyelmeztetnek bennünket, hogy a keskeny úton nem magányosan haladunk, hanem egymás mellett, egymást támogatva és segítve Krisztus követésében. Ugyanakkor nem feledkezhetünk meg arról, hogy sóként és világosságként kell megélnünk hitünket, hiszen erre kaptunk elhívást.

Széthúzó, békétlen világunkban jó, ha szívünkben forgatjuk egyenként az apostoli intelmeket: „*Végül pedig legyetek mindnyájan egyet-*

értők, együttérzők, testvérszeretők, könyörületesek, alázatosak.” Nem feledkezhetünk meg arról, hogy valójában a Lélek gyümölcsei ezek keresztény életünkben. Gal 5,22–23-hoz hasonlóan itt Péter egyetlen szőlőfürtöt szőlőszemét sorolja fel: *egyértőzők*, vagyis viszálykodás helyett az apostoli tanításhoz igazodók; *együttérzők*, azaz készek a másikkal együtt szenvedni; *testvérszeretők*, vagyis kedvesek; *könyörületesek*, azaz irgalmasok; *alázatosak*, vagyis egymást magatoknál különbnek tartók. Mondhatná azt az apostol, hogy közöttetek más rend uralkodjon, mint a világban, ezért *„ne fizessetek a gonoszért gonosszal, vagy a gyalázkodásért gyalázkodással”*.

Az elhívással együtt jár a szenvedés vállalása is, hiszen a tanítvány nem nagyobb a Mesterénél. Jézus maga előre látta ezt, ezért könyörgött így az övéiért: *„Én nekik adtam igédet, és a világ gyűlölte őket, mert nem a világból valók, mint ahogy én sem vagyok a világból való.”* (Jn 17,14) Mert ugyan ki szereti a másként reagálót, a tőle teljesen eltérőt? Ki szereti a békességszerzőt? A világ akkor is és most is üldözi a hitvallókat, akiknek életéből, szavaiból és cselekedeteiből Krisztus jó illata árad.

Az eddigi igeszakasz talán tekinthető a tanítványoknak adott erkölcsi útmutatásnak. Nem feledhetjük azonban, hogy Jézus nem erkölcsi példakép, hanem Megváltó, aki az Atya akarát követve vállalta a kereszthalált, hogy belőle mint igazi szőlőtőből táplálkozva teremjük a megtérés gyümölcseit. Ennek szem előtt tartására hív Péter, amikor így ír: *„Ellenben az Urat, Krisztust tartsátok szentnek szívetekben, és legyetek készen mindenkor számot adni mindenkinek, aki számon kéri tőletek a bennetek élő reménységét.”* (15)

A perikópa megértése

„Közöttetek azonban ez nem így van. . . .”

Pünkösöd csodája, a Lélek kiáradása után új kezdődött a tanítványok életében. A Mester immár

nem velük járt, hanem bennük élt. Azóta is így tapasztalja meg mindenki Krisztus jelenlétét, aki újonnan született. Új közösség is formálódott akkor, a Krisztus teste. Tapasztaljuk azonban, hogy folyamatosan küzdünk ömberünkkel egyénileg és közösségben. Gondoljunk csak a sok belső problémával küzdő korinthusi gyülekezetre. Ezért hangzik az apostoli levelekben sokszor és sokféleképp a figyelmeztetés, amelyet Pál így fogalmazott meg: *„...ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek, mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes.”* (Róm 12,2) Erre figyelmezteti Péter levelének címzettjeit és évszázadok, évezredek távlatából bennünket, mai Krisztus-követőket: lehet, hogy ez a világ tele van viszálykodással, békétlenséggel, törtetéssel, de ti nem így tanultátok a Krisztust. Ti a Szentlélek által tanulgatjátok, mit jelent együtt lenni egy akarattal. Érdemes elgondolkodnunk Gyökössy Endre szavain: *„Mehet az egyház élete – és ment is kétezer év óta – egy-egy században briliánsan, anyagilag jól, társadalmilag is minden rendben volt. Volt nyüzsgés, mozgás, elismerés – ám ha a Szentlélek nem munkálkodott benne, nem volt igazán egyház, csak intézmény.”*

Áldás örökösei vagyunk

Már az Ószövetségben nagy jelentősége volt az áldásnak. Gondoljunk csak Jákóbra, aki küzdött előbb apja, később az Úr áldásáért. Felidézhetjük az ő alakját, ahogy halála előtt, a Mindenhatótól nyert látomás szerint sorban megáldotta fiait. Magunk előtt láthatjuk Mózeset, ahogyan áldásra emelt kezekkel elmondja az Istentől kapott áldás szavait a néppé lett Izraelre. Gondolhatunk Salamonra is, aki az Úr elkészült lakóhelyénél, a templomszenteléskor megáldotta a népet. Valójában közvetítők voltak, más, hatalmasabb volt, aki áldott rajtuk keresztül. Ennek az áldásnak lettünk mi örökösei Krisztusban végtelenre táguló szívvel nem pusztán szereteteinkre, hanem ellenségeinkre, a bennünket gyalázókra is áldást mondván.

Élő reménységre hívva Krisztusban

Jézus tudta, mennyi kétség, kísértés, csüggedés próbálja majd belopni magát a tanítványok szívébe, ha láthatóan többé nem lesz már velük. Ezért bátorította így az övéit: „*És ha majd elmentem, és helyet készítettem nektek, ismét eljövök, és magam mellé veszek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek.*” (Jn 14,3) Mi tudjuk, hogy élő Urunk van, aki vérén vásárolt meg bennünket. Abban is bizonyosak vagyunk, hogy megváltott gyermekeiként a mennyei dicsőség és a vele való közösség vár bennünket. Ez olyan reménység, amely életet és erőt ad. Ugyanakkor parázssá lesz a nyelvünkön, mert meg kell osztanunk mindazokkal, akik reménység híján, csüggedten élnek.

Igehirdetési vázlat

Együtt a keskeny úton

Amikor átéljük a Lélek által születés csodáját, azt, hogy az Úr mibennünk, s mi az Úrban, amikor megtapasztaljuk, mit jelent lélekben és igazságban imádni az Atyát, akkor úgy érezhetjük, hogy ennél már többet nem kaphatunk, elérkeztünk a csúcra. Azt gondolom, mégsem ez a legtöbb. Az Apostolok cselekedeteiről szóló könyv beszámol arról, hogy ahol a Szentlélek együtt munkálkodott az apostolokkal, ott új közösségek jöttek létre, ahol egymás hite által erősödtek a gyülekezet tagjai. Mindig szólt a Jézus Krisztusról szóló örömmüzenet, az apostoli tanítás, együtt részesedtek Krisztus testében és vérében. A keresztyén közösségben megtapasztalhatjuk azóta is, hogy gyógyító erők áradnak. A szívünk azonban a maga természetességében a hitetlenség felé űz bennünket egyénileg és közösségben. A tanítványok még a bűntörlő áldozat előestéjén is torzsalkodtak az elsőségért. A korinthusi gyülekezet, Krisztus testének tagjai egymással versengve vitáztak, vajon melyik kegyelmi ajándék a nagyobb. Ezt az örökséget sajnos magunkkal hordozzuk azóta is. Ezért érezhetjük nagyon aktuálisnak Péter fígyel-

meztetését, amely egyformán szólt és szól ma is a gyülekezetek tagjaihoz: fedezzétek fel a *mit*, a felebarátot egymásban és a felebarátban. Teremtétek a Lélek gyümölcseit! Éljetek kovászként ebben a világban! Ellentámadás, zúgolódás helyett mondjatok áldást a gyalázkodóra, ahogyan Jézus tanított az ellenség szeretetére. Nem akarja írja most ezt! Az a Péter, aki kardot ragadott Jézus védelmében, és keserves leckével kellett megtanulnia, hogy a keresztyén útja és életfolytatása ahhoz kell, hogy igazodjon, akiről a nevünket kaptuk: Krisztushoz. De vajon az ő jó illata, melege árad-e az életünkéből? Elmondhatjuk-e legalább azt, hogy még nem élünk az apostoli tanítás szerint, de törekszünk rá? Ha pedig ma nem megy, holnap újra kezdjük.

Ki ne szeretne örülni az életnek?

Valójában költői kérdés ez, hiszen senki nem mondaná feleletül azt, hogy „én nem”. Az életben való örömet mindig kapcsolatban és együtt találhatjuk meg, Krisztussal és egymással. Hiszem, hogy a Mindenható öröme teremtett mindannyiunkat, mi, emberek azonban ezt az örömet a bűnbeesés óta a földi életben keressük. Milyen jó lenne meghallani a jézusi üzenetet nekünk, keresztyéneknek, s valóban ebben lelni meg örömünk igazi forrását: „*Így most ti is szomorúak vagytok, de ismét meglátlak majd titeket, és örülni fog a szívetek, és örömtöket senki sem veheti el tőletek.*” (Jn 16,22) Ezzel az örömmel a szívünkben tudnánk-e sebeket ejteni egymáson a szavainkkal? Nagyobbat ütni egymáson, mint amekkorát ököllet ütni vagyunk képesek, s a másikat olyan helyeken megsebezni, amelyeket kezünkkel el sem érhetnénk? Nem véletlenül tanít arra Jézus a Hegyi beszédben, hogy ölni nem pusztán fegyverrel lehet. A Szentlélek szentelje meg nyelvünket, hogy krisztusi nyelvünkön krisztusi beszéd fakadjon, mert egyedül így leszünk képesek áldást mondani egymásra. Olyan áldást, amelynek a gyökere újjászületett szívünkben van.

Élő reménység

Mi is a mi reménységünk? Hogyan is foglalhatnánk össze azt a gazdagságot, amely ebben az egyetlen szóban rejlik, s amelyet Krisztusban nyertünk és nyerünk napról napra? Benne van az, amit konfirmandusaink így vallanak meg az oltár előtt: „Hiszem, hogy Jézus Krisztus az én Uram és megváltóm, aki nekem is bűnbocsánatot szerzett a kereszten.” Reménységünkhöz tartozik, amit Ezékiel prófétán keresztül üzen az Úr: ő megkeres, visszaterel, bekötöz, erősít, vigyáz az övéire. Ezen túl pedig valljuk, hogy nem pusztán ebben az életben reménykedünk Jézusban. Pálal együtt hittel mondjuk: „...*első zsengeként támadt fel Krisztus, azután az ő eljövetelekor következnek azok, akik a Krisztuséi.*” (1Kor 15,23) Vagyis mi, akik hiszünk benne, és követjük őt. Ehhez az élő reménységhez tartozik, hogy visszavárjuk Urunkat, s meg vagyunk győződve róla, hogy a vele való közösséget és a benne való örömet többé nem gátolja majd semmi. Megszűnik minden fájdalom és sóhajtás, de vége lesz a tanácstalanságnak és értetlenségnek is. Akkor már a színről színre látás öröme vár ránk.

Ám a kereszt felvétele és Krisztus követése ezen a földön elválaszthatatlanul összetartozik. Itt még annyi minden próbálja kilopni szívünk-ből a reménységünket. Hol a kereszt kínja, hol a dicsőség előíze járja át az életünket. Dacos mégis-reménység ez, amely nem a láthatókba, hanem a láthatatlanokba kapaszkodik. Azt a reménységet, amelyet Jézus ad, senki és semmi nem veheti el tőlünk. Mivel pedig ilyen gazdag reménység ez, mi magunk is ajándékba kaptuk kegyelemből, nem is rejtegethetjük mások elől, mint fősvény a kincseit. „*Mert a teremtett világ sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését.*” (Róm 8,19)

További javaslatok az istentisztelethez

Énekek

EÉ 266, 438, 439

Lekció

Lk 5,1–11; Ézs 43,10–15

Illusztráció

IMÁDSÁG

Uram, tégy engem a te békéd eszközévé,
 ahol gyűlölet lakik, oda szeretet vigyek,
 ahol sértés, oda megbocsátást,
 ahol széthúzás, oda egyetértést,
 ahol tévedés, oda igazságot,
 ahol kétely, oda hitet,
 ahol kétségbeesés, oda reményt,
 ahol szomorúság, oda örömet.
 Uram, add, hogy inkább én igyekezzek vigasztalni,
 mint hogy vigaszt várjak.
 Inkább én törekedjek másokat megérteni,
 mint hogy megértést óhajtsak.
 Inkább szeressek,
 mint hogy szeretet igényeljek.
 Mert önmagunkat elfelejtve találjuk meg magunkat.
 Ha megbocsátunk, akkor nyerünk bocsánatot.
 Ha meghalunk, akkor ébredünk az örök életre.
 Ámen.
 (Assisi Szent Ferencnek tulajdonított imádság)

VERS

Túrmezei Erzsébet: Váltóság

Neki sebei voltak, hogy nekünk ne legyenek,
 hogy nekünk ne égienek, gyógyulva hegedjenek.
 Hordott keserű átkot, hogy mi átoktól mentek,
 bűnt, egy világnak szennyét, hogy mi tiszták és szentek,
 kegyetlen kínhalált, hogy mi élők lehessünk.
 És gyűlöletből ácsolt, kemény keresztet hordott,
 hogy szeressünk, szeressünk, harmadszor is szeressünk...

Felhasznált irodalom

ARADI György 2016. Szentháromság ünnepe utáni 5. vasárnap 1Pt 3,8–15(16–17). *Lelkipásztor*, 91. évf. 6. sz. 229–232. o.

A Szentírás magyarázata. Jubileumi kommentár. Kálvin Kiadó, Budapest, 1995.

GYÖKÖSSY Endre 2021. *Amikor erősen fújt a Lélek.* Szent Gellért Kiadó és Nyomda, Budapest.

NEYREY, Jerome H., S. J. 1995. *A Timóteushoz írt I. és II., a Tituszhoz írt levél, Jakab levele, Péter I. és II. levele, Júdás levele.* Ford. Kiss Marianne. (Szegedi Bibliakommentár, Újszövetség 9.) Bencés Kiadó – Korda Kiadó, Pannonhalma–Kecskemét. 93–106. o.

SZAKÁCS Tamás é. n. 1Pt 3,8–15. Áldó számadás. *Igefalat*, <https://igefalat.lutheran.hu/ÚSZ/8%20-%20Apostoli%20levelek/>. (Megtekintés: 2024. május 12.)

■ HANVAY ENIKŐ